

به نام خداوند جان و خرد

کزین برتر اندیشه برنگذرد

دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی

دانشکده مهندسی مکانیک

سمینار کارشناسی ارشد

مقدمه ای بر اخلاق پژوهشی

مسعود عسگری

بهار ۹۸

محورهای اصلی اخلاق پژوهشی

- ▶ وظایف پژوهشگران
- ▶ رفتارهای نادرست پژوهشی
- ▶ رفتارهای سوال برانگیز پژوهشی
- ▶ اجرای مناسب پژوهش

وظایف پژوهشگران

- ▶ **وظایف پژوهشگر در تعریف پروژه:**
- ▶ تعریف پروژه بر افزودن بر دانش بشری یا حل مشکلات موجود
- ▶ در نظر گرفتن اولویت ها و آینده نگری
- ▶ **وظایف پژوهشگر در اجرای پروژه:**
- ▶ استفاده درست و مسوولانه از اطلاعات علمی پیشین
- ▶ تلاش برای رسیدن به نتایج واقعی، درست و با کیفیت
- ▶ **وظایف پژوهشگر در ارائه گزارش:**
- ▶ انتشار کامل و درست نتایج برای استفاده سایرین

رفتارهای نادرست پژوهشی

▶ جعل و سرهم بندی، تحریف و دروغین پردازی
▶ **نبایدها:**

▶ ارایه نتایج ساختگی آزمایشگاهی

▶ دست کاری روش، شرایط یا ابزار و فرآیند برای تغییر نتایج

▶ حذف و تغییر قسمتی از نتایج

▶ **بایدها:**

▶ بیان کامل و دقیق و درست مراحل انجام به صورت قابل تکرار برای دیگران

▶ ارایه کامل و دقیق کلیه نتایج حتی موارد نامطلوب

رفتارهای نادرست پژوهشی

▶ **انتحال یا Plagiarism (سرقت علمی)**

▶ **نبایدها:**

▶ انتساب ایده ها، فرآیندها، نتایج یا کلمه ها دیگران به خود

▶ استفاده عمدی یا سهوی از ایده ها، نتایج و تصاویر و کلمات و کار دیگران بدون ارجاع مناسب به آنها

▶ جا زدن عمدی یا غیر عمدی خود به عنوان صاحب یک کار که قبلا توسط دیگران انجام شده

رفتارهای نادرست پژوهشی

▶ **انتحال یا Plagiarism (سرقت علمی)**

▶ **مصادیق:**

▶ **ارایه ترجمه به عنوان تالیف**

▶ **استفاده از مرور ادبیات پژوهش های گذشته چاپ شده در مقالات دیگر**

▶ **استفاده کلمه به کلمه از یک مقاله بدون بیان صریح**

▶ **استفاده از ایده یا نکات یک پژوهش با تغییر کلمات و بدون نام بردن از آن**

▶ **مجازات:**

▶ **اخراج، پس گرفتن مدرک، تنزل رتبه، اعلام عمومی**

رفتارهای نادرست پژوهشی

خودنوشتار دزدی یا Self-Plagiarism

مصادیق:

- ▶ ارسال همزمان یک نوشتار برای چند انتشارات
- ▶ انتشار مجدد داده ها و نتایج پژوهشی چاپ شده به عنوان مقاله جدید
- ▶ استفاده مجدد از نتایج و پژوهش پیشین بدون آگاه کردن خواننده از پژوهش پیشین

- ▶ تبدیل یک کار واحد یکپارچه به چند مقاله با تقطیع و تکه تکه کردن
- ▶ تخلف از حق چاپ مجلات

موارد خاص:

- ▶ تبدیل مقالات کنفرانس به ژورنال
- ▶ آگاه نمودن سردبیر نشریه در صورت توجیه انتشار مجدد

رفتارهای نادرست پژوهشی

- ▶ واگذاری اجرای پژوهش
- ▶ مصادیق:
- ▶ استفاده پنهانی از سایرین برای انجام پژوهش
- ▶ استفاده از کمک دوستانه برای انجام بخشی از پژوهش
- ▶ عدم همکاری در یک کار گروهی مشترک
- ▶ اعلام نام به عنوان نویسنده بدون مشارکت در انجام پژوهش

رفتارهای سوال برانگیز پژوهشی

- ▶ مدیریت نامناسب داده های پژوهشی:
- ▶ عدم ارایه اطلاعات کلیدی لازم به سایرین در صورت درخواست
- ▶ اغراق در بیان کارآمدی پژوهش از طریق به کار گیری روش های آماری خاص
- ▶ درخواست یا اعطای عنوان نویسندگی
- ▶ عدم ذکر نام همکاران به عنوان نویسنده یا در قسمت تقدیر و تشکر با توجه به نقش آنها
- ▶ هماهنگی نامتعارف برای ارجاع به کار یکدیگر یا انجام داوری

مراجع

- ▶ Six domains of research ethics. A heuristic framework for the responsible conduct of research, Pimple K. 1., Sci Eng Ethics. 2002 Apr;8(2):191-205.
- ▶ Seven ways to plagiarize: Handling real allegations of research misconduct, Michael C. Loui, December 2002, Volume 8, Issue 4, pp 529–539
- ▶ Shared information and program plagiarism detection, Xin Chen ; B. Francia ; Ming Li ; B. McKinnon ; A. Seker, IEEE Transactions on Information Theory, Volume:50, Issue: 7, July 2004.
- ▶ مقدمه ای بر اخلاق پژوهشی و اخلاق مهندسی، علی خاکی صدیق، انتشارات دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی.